

Laidiens: 09.09.2011., Nr. 143

Ministru kabineta noteikumi Nr.691

Rīgā 2011.gada 6.septembrī (prot. Nr.51 6.§)

Noteikumi par nodokļu parāda galvojumu preču muitošanai

*Izdoti saskaņā ar Muitas likuma 4.panta trešo daļu un
12.panta trešo daļu, likuma "Par pievienotās vērtības nodokli"
12.panta 2.³ daļu un likuma "Par akcīzes nodokli" 32.panta septīto daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

- 1.1. muitas parāda galvojuma iesniegšanas, pieņemšanas, piemērošanas un apmēra noteikšanas kārtību;
- 1.2. pievienotās vērtības nodokļa parāda galvojuma iesniegšanas, pieņemšanas, piemērošanas, apmēra noteikšanas, uzskaites un dzēšanas kārtību;
- 1.3. akcīzes nodokļa parāda galvojuma iesniegšanas, administrēšanas un dzēšanas kārtību;
- 1.4. prasības deklarētāja atbrīvošanai no muitas parāda galvojuma iesniegšanas;
- 1.5. prasības personas atbrīvošanai no pievienotās vērtības nodokļa parāda galvojuma iesniegšanas;
- 1.6. gadījumus, kad akcīzes nodokļa parāda galvojums nav jāiesniedz, un nosacījumus, kurus izpildot nodokļa maksātājam var samazināt galvojuma lielumu;
- 1.7. galvotāja statusa (Eiropas Savienības normatīvo aktu muitas lietās izpratnē) iegūšanas kārtību un galvotāja tiesības un pienākumus.

2. Preču muitošanā tiek izmantots galvojums nodokļu parāda nodrošināšanai vai galvojums nodokļu parāda, kas var rasties, nodrošināšanai.

3. Piemērojot muitas procedūru – laišana brīvā apgrozībā, tiek izmantots:

3.1. galvojums nodokļu parāda nodrošināšanai. Nodokļu parāds ietver:

3.1.1. muitas parādu;

3.1.2. pievienotās vērtības nodokļa parādu;

3.2. galvojums nodokļu parāda, kas var rasties, nodrošināšanai, ja par galvojumu tiek izmantota skaidras naudas iemaksa. Šādā gadījumā galvojums nodokļu parādam, kas var rasties, ietver:

3.2.1. muitas parādu;

3.2.2. pievienotās vērtības nodokļa parādu;

3.2.3. akcīzes nodokļa parādu.

4. Piemērojot muitas procedūru – tranzīts, tiek izmantots galvojums nodokļu parādam, kas var rasties. Šādā gadījumā nodokļu parāds, kas var rasties, ietver:

4.1. muitas parādu;

4.2. pievienotās vērtības nodokļa parādu (izņemot gadījumu, ja procedūru piemēro persona, kas ir saņēmusi atzītā komersanta statusu saskaņā ar Padomes 1992.gada 12.oktobra Regulu (EEK) Nr.2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (turpmāk – regula Nr.2913/92) un Komisijas 1993.gada 2.jūlija Regulu (EEK) Nr.2454/93, ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EEK) Nr.2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (turpmāk – regula Nr.2454/93));

4.3. akcīzes nodokļa parādu.

5. Piemērojot pārējās muitas procedūras (izņemot muitas procedūru – laišana brīvā apgrozībā – un muitas procedūru – tranzīts) (turpmāk – pārējās muitas procedūras), tiek izmantots galvojums nodokļu parādam, kas var rasties. Šādā gadījumā nodokļu parāds, kas var rasties, ietver:

5.1. muitas parādu;

5.2. akcīzes nodokļa parādu.

6. Nodokļu parādu un nodokļu parādu, kas var rasties, var nodrošināt ar:

6.1. skaidras naudas iemaksu;

6.2. vienreizēju galvojumu;

6.3. vispārēju galvojumu.

7. Muitas procedūru nodrošināšanai tiek izmantoti šādi galvojumi (atsevišķi):

7.1. galvojums muitas procedūras – tranzīts – nodrošināšanai;

7.2. galvojums muitas procedūras – laišana brīvā apgrozībā – un pārējo muitas procedūru nodrošināšanai. Galvojumu muitas procedūras – laišana brīvā apgrozībā – un pārējo muitas procedūru nodrošināšanai izmanto arī preču pagaidu glabāšanas nodrošināšanai. Piemērojot šos noteikumus, uz preču pagaidu glabāšanu attiecināmi tie paši nosacījumi, kas uz pārējām muitas procedūrām.

8. Galvojumu iesniedz parādnieks vai persona, kas ir vai var kļūt atbildīga par nodokļu parādu un nodokļu parādu, kas var rasties (turpmāk – atbildīgā persona).

9. Valsts ieņēmumu dienests galvojumu nepieņem un pieprasa papildināt galvojumu vai sniegt citu galvojumu, ja:

9.1. persona, kas izsniegusi galvojumu, nav ieguvusi galvotāja statusu;

9.2. iestājas regulas Nr.2913/92 198.pantā noteiktais gadījums;

9.3. Eiropas Savienības normatīvajos aktos muitas lietās ir noteikts cits galvojuma veids;

9.4. galvojuma apliecību muitas iestādē iesniedz persona, kura nav atbildīgā persona vai atbildīgās personas pilnvarotā persona, kas norādīta vienreizējā galvojuma kredītiestādes galvojuma vēstules (1.pielikums), vienreizējā galvojuma apdrošināšanas polises (2.pielikums) vai vispārējā galvojuma apliecības (3.pielikums) otrā pusē (šajos

noteikumos 1., 2. un 3.pielikums attiecas tikai uz galvojumu muitas procedūras – laišana brīvā apgrozībā – un pārējo muitas procedūru nodrošināšanai).

10. Ja galvojums ir nepietiekams un atbildīgā persona atbilstoši regulas Nr.2913/92 198.pantam iesniedz papildu galvojumu, papildu galvojuma derīguma termiņš nedrīkst pārsniegt iepriekšējā galvojuma derīguma termiņu.

11. Lai piemērotu regulas Nr.2913/92 189.panta piektajā daļā minēto muitas iestāžu atteikšanos no prasības sniegt galvojumu, ja garantējamā summa nepārsniedz EUR 500, atbildīgā persona kopā ar muitas deklarāciju iesniedz parakstītu aprēķinu par šo noteikumu 3.2.1.apakšpunktā minēto muitas parādu, kas var rasties. Aprēķinā norāda preču pavaddokumenta numuru, tā izsniegšanas datumu un preces vērtību, no kuras tiek aprēķināts muitas parāds, kas var rasties.

12. Galvojums par muitas parādu, kas var rasties, nav jāsniedz šādos gadījumos:

12.1. ja atbildīgā persona ir saņēmusi atzītā komersanta statusu saskaņā ar regulu Nr.2913/92 un regulu Nr.2454/93 (izņemot gadījumu, ja tiek piemērota muitas procedūra – tranzīts);

12.2. ja atbildīgā persona ir saņēmusi atbrīvojumu no galvojuma šo noteikumu VII nodaļā noteiktajā kārtībā.

13. Akcīzes nodokļa galvojums nav jāsniedz šādos gadījumos:

13.1. ja precēm piemēro atbrīvojumu no akcīzes nodokļa saskaņā ar likuma "Par akcīzes nodokli" V nodaļu;

13.2. likuma "Par akcīzes nodokli" 2.panta ceturtajā daļā noteiktajos gadījumos;

13.3. par akcīzes precēm, kurām saskaņā ar likuma "Par akcīzes nodokli" 8.panta trešo daļu neiesniedz galvojumu;

13.4. ja atbildīgā persona ir saņēmusi atzītā komersanta statusu saskaņā ar regulu Nr.2913/92 un regulu Nr.2454/93 (izņemot gadījumu, ja tiek piemērota muitas procedūra – tranzīts);

13.5. ja atbildīgā persona ir saņēmusi atbrīvojumu no galvojuma šo noteikumu VII nodaļā noteiktajā kārtībā.

14. Pievienotās vērtības nodokļa galvojums nav jāsniedz šādos gadījumos:

14.1. ja atbildīgā persona, piemērojot muitas procedūru – laišana brīvā apgrozībā, izmanto likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 12.³ pantā noteikto īpašo nodokļa režīmu;

14.2. ja atbildīgā persona ir saņēmusi atzītā komersanta statusu saskaņā ar regulu Nr.2913/92 un regulu Nr.2454/93 un, piemērojot muitas procedūru – tranzīts, šo noteikumu 4.punktā minēto nodokļu parādu, kas var rasties, nodrošina ar vispārējo galvojumu;

14.3. ja atbildīgā persona piemēro pārējās muitas procedūras.

15. Galvojumu par nodokļu parādu vai nodokļu parādu, kas var rasties, atlaiž regulas Nr.2913/92 199.pantā noteiktajā kārtībā. Atbildīgā persona atlaisto galvojumu var izmantot, lai nodrošinātu citu nodokļu parādu vai nodokļu parādu, kas var rasties.

16. Ja galvojumu dod cita persona, nevis tā, no kuras tas tiek prasīts, tad galvojuma devējs neatkarīgi no pārstāvības veida galvojumu dod savā vārdā.

17. Iesniegumus un ar tiem saistītos dokumentus persona Valsts ieņēmumu dienestā iesniedz papīra formā vai elektroniska dokumenta veidā vai izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmu.

II. Galvotāja statusa piešķiršana kredītiestādēm un apdrošināšanas sabiedrībām, tā zaudēšana un atbildība

18. Kredītiestāde vai apdrošināšanas sabiedrība, kas vēlas iegūt galvotāja statusu, iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā iesniegumu par galvotāja statusa piešķiršanu. Iesniegumā norāda datumu, kad izsniegta licence kredītiestādes darbībai vai licence apdrošināšanas darbībai, licences numuru un muitas procedūras, kurām vēlas izsniegt galvojumu.

19. Valsts ieņēmumu dienests piešķir kredītiestādei vai apdrošināšanas sabiedrībai galvotāja statusu, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

19.1. kredītiestāde vai apdrošināšanas sabiedrība ir veikusi nodokļu, nodevu un citu obligāto maksājumu iemaksu budžetā vai attiecīgo maksājumu termiņi ir pagarināti (atlikti, sadalīti) nodokļu jomu reglamentējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un kredītiestāde vai apdrošināšanas sabiedrība veic maksājumus saskaņā ar nodokļu administrācijas lēmumu (nomaksas grafiku);

19.2. kredītiestāde vai apdrošināšanas sabiedrība gada laikā pirms iesnieguma iesniegšanas par galvotāja statusa piešķiršanu nav sodīta par nodokļu aprēķina vai maksāšanas kārtības nosacījumu pārkāpumiem;

19.3. kredītiestādes vai apdrošināšanas sabiedrības darbībai izsniegtā licence dod tiesības izsniegt kredītiestādes galvojumu vai saistību izpildes apdrošināšanas polisi galvojumam.

20. Kredītiestādes vai apdrošināšanas sabiedrības, kas ieguvusi galvotāja statusu (turpmāk – galvotājs), pienākumi:

20.1. ja galvotājs groza galvojuma nosacījumus, viņš par to rakstiski paziņo Valsts ieņēmumu dienestam ne vēlāk kā 15 dienas pirms grozījumu spēkā stāšanās dienas;

20.2. ja galvotājs pieņem lēmumu par galvojuma anulēšanu, viņš par to vienas darbdienu laikā informē Valsts ieņēmumu dienestu. Galvojums ir spēkā 15 dienas no dienas, kad tika pieņemts lēmums par galvojuma anulēšanu;

20.3. ja galvotājs ir anulējis galvojumu, tas neatbrīvo viņu no saistībām, kas uzsāktas pirms galvojuma anulēšanas;

20.4. galvojuma derīguma termiņa izbeigšanās neatbrīvo galvotāju no saistībām, kas uzsāktas pirms galvojuma derīguma termiņa beigām;

20.5. ja Valsts ieņēmumu dienests aptur darbības ar galvojumu vai anulē galvotāja statusu, tas neatbrīvo galvotāju no saistībām, kas uzsāktas pirms galvojuma darbību apturēšanas vai galvotāja statusa anulēšanas;

20.6. triju darbdienu laikā pēc Valsts ieņēmumu dienesta rakstiskas prasības saņemšanas galvotājs sniedz informāciju un apstiprinātas dokumentu kopijas par tā izsniegtajiem galvojumiem.

21. Valsts ieņēmumu dienests mēneša laikā pēc galvotāja vai atbildīgās personas rakstiskas prasības saņemšanas sniedz ziņas par atsevišķām atbildīgās personas veiktajām vai neveiktajām darbībām, kas saistītas ar galvotāja izsniegtā galvojuma izpildi.

22. Ja atbildīgā persona muitas lietu un nodokļu jomu reglamentējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nav samaksājusi nodokļu parādu, Valsts ieņēmumu dienests nosūta galvotājam rakstisku prasību samaksāt atbildīgās personas nodokļu parādu.

23. Galvotājs un šo noteikumu 16.punktā minētais galvojuma devējs atbild par atbildīgās personas nodokļu parādu tikai pamatparāda apjomā, kas neietver nokavējuma naudu, soda naudu vai papildus aprēķināto nodokļu parādu.

24. Galvotājam pēc šo noteikumu 22.punktā minētās Valsts ieņēmumu dienesta prasības saņemšanas:

24.1. 10 dienu laikā jāsamaksā nodokļu parāds (pamatparāda apmērā), kas radies, atbildīgajai personai nodrošinot muitas procedūru – laišana brīvā apgrozībā – un pārējās muitas procedūras;

24.2. 30 dienu laikā jāsamaksā nodokļu parāds (pamatparāda apmērā), kas radies, atbildīgajai personai nodrošinot muitas procedūru – tranzīts.

25. Ja šo noteikumu 24.punktā minētais termiņš netiek ievērots, galvotājs par katru nokavēto dienu maksā nokavējuma naudu 0,1 procenta apmērā no nodokļu parāda summas, kas norādīta šo noteikumu 22.punktā minētajā Valsts ieņēmumu dienesta prasībā.

26. Valsts ieņēmumu dienests anulē galvotāja statusu, ja ir konstatēts kāds no šādiem apstākļiem:

26.1. galvotājs nav veicis nodokļu, nodevu un citu obligāto maksājumu iemaksu budžetā (izņemot gadījumus, ja attiecīgo maksājumu termiņi ir pagarināti (atlikti, sadalīti) nodokļu jomu reglamentējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un galvotājs veic maksājumus saskaņā ar nodokļu administrācijas lēmumu (nomaksas grafiku));

26.2. zaudējusi spēku šo noteikumu 18.punktā minētā licence;

26.3. tiek pārkāptas šo noteikumu 20.punktā minētās prasības;

26.4. saņemts galvotāja iesniegums par galvotāja statusa anulēšanu;

26.5. galvotājs nav ievērojis šo noteikumu 24.punktā minētās prasības.

27. Šo noteikumu 26.5.apakšpunkts nav piemērojams, ja nodokļu administrācijas lēmuma izpilde ir apturēta uz pirmstiesas izskatīšanas laiku.

III. Skaidras naudas iemaksa

28. Ja atbildīgā persona muitas procedūru nodrošina ar skaidras naudas iemaksu (turpmāk – drošības nauda), drošības naudu iemaksā Valsts ieņēmumu dienesta deponēto naudas līdzekļu uzskaites kontā.

29. Drošības naudas apmērs atbilst 100 % no aprēķinātā nodokļu parāda, kas var rasties.

30. Ja Valsts ieņēmumu dienestam, veicot iesniegtajā muitas deklarācijā sniegto ziņu kontroli un pārbaudot muitas deklarāciju, tai pievienotos dokumentus un deklarētās preces, ir radušās šaubas par muitas deklarācijā norādītajiem datiem, deklarētājs pēc muitas iestādes pieprasījuma iemaksā drošības naudu – starpību starp nodokļu summu, kas aprēķināta, pamatojoties uz muitas deklarācijā sniegtajiem datiem, un nodokļu summu, kādu par precēm vajadzētu maksāt pēc to pārbaudes, – un iesniedz iesniegumu par drošības naudas atmaksu, norādot kredītiestādes kontu.

31. Ja Valsts ieņēmumu dienestam ir radušās šaubas par deklarācijā norādītajiem datiem, tas veic pārbaudi. Pēc pārbaudes veikšanas Valsts ieņēmumu dienests pieņem lēmumu par iemaksātās drošības naudas ieskaitīšanu valsts budžetā vai atmaksāšanu deklarētājam.

32. Ja, piemērojot procedūru – laišana brīvā apgrozībā, tarifu kvota, kuru muitas deklarācijā pieprasījis deklarētājs normatīvajos aktos par Eiropas Savienības tarifu kvotu pieteikšanu un administrēšanu noteiktajā kārtībā, ir kritiska vai bloķēta, deklarētājs iemaksā drošības naudu – starpību starp nodokļu summu, kas aprēķināta, piemērojot ievadmuitas tarifa pamatlikmi, un nodokļu summu, kas aprēķināta, piemērojot samazināto vai nulles tarifa likmi.

33. Pēc atbildes saņemšanas no Eiropas Komisijas par pieprasītās tarifu kvotas piešķiršanu atbilstoši regulas Nr.2454/93 308.a panta 2.punktam Valsts ieņēmumu dienests pieņem lēmumu par iemaksātās drošības naudas ieskaitīšanu valsts budžetā vai atmaksāšanu deklarētājam.

34. Ja deklarētājs, piemērojot muitas procedūru – laišana brīvā apgrozībā, nevar noteikt precīzu preču muitas vērtību (nav sniegtas ziņas, kas nepieciešamas preču muitas vērtības galīgai noteikšanai), deklarētājs iemaksā drošības naudu – starpību starp nodokļu summu, kas aprēķināta, pamatojoties uz muitas deklarācijā sniegtajiem